



**Stiftskonference om missionsbegrebet
Liselund, Slagelse, d. 28. og 29. september 2012**

Rapport (foreløbig)

Indhold	Side
1. Forord	1
2. Missionale aktiviteter - formål, fakta og fordomme	3
2.1 Globale missionale aktiviteter	3
2.2 Lokale missionale aktiviteter	5
3 Bevægelser i international missionstænkning - som kan bevæge os	7
4 Kan vi fortsat bruge ordet "mission" - og kan det erstattes?	11
4.1 Kan den rette forståelse af missionale aktiviteter sikres under fortsat brug af ordet "mission?"	11
4.2 Kan sproget fornyes og ordet "mission" undgås i omtale af kirkelige initiativer?	15
5 Det skal råbes - tradition og fornyelse	19
5.1 Det skal råbes	19
5.2 Folkekirkens Mission: tradition og fornyelse	23
6 Hovedindtryk fra konferencen	27

1. Forord

Stiftsudvalget for Folkekirkens Mission skal ”virke i en folkekirkelig situation, der nødvendiggør en ny forståelse og tolkning af begrebet mission, både globalt og lokalt”, og det er en vigtig opgave for udvalget at ”bidrage aktivt til, at denne nyorientering gennemføres, og at dens konsekvenser bliver kendt og accepteret”.

Tiden og udviklingen påvirker sproget, og netop ordet *mission* har i dag oftest helt andre betydninger end for blot en generation siden.

De fleste kender ordet *mission* som betegnelse for den overordnede formålsbeskrivelse, som enhver virksomhed skal have i dag. Mange kender også ordet *mission* brugt i sammenhæng med militære operationer. Anderledes er det gået med ordets oprindelige betydning i kirkelige sammenhænge. Her har mange erfaret, at ordet selv ofte står i vejen for forståelsen af det, som det drejer sig om.

For mens ordet *mission* vandt terræn uden for kirken, groede fordommene op om kirkens brug af ordet. Så højt, at mange nu undlader at bruge ordet for de centrale kirkelige opgaver, som det skulle pege på.

Mange har oplevet, at tager man ordet *mission* i brug, taber man let opmærksomhed hos dem, man taler med. De bliver fjerne i blikket. For *lokal mission*: er det nu ikke lige det med tvang, moraliseren og fordømmelse, som Hans Kirk beskrev det i ”Fiskerne”, der fik succes som TV serie for 30 år siden? Og *global mission*: er det mon ikke fortsat overgreb mod andre folkeslags kulturer, som dem der engang banede vej for den kolonisering, som først og fremmest skulle skaffe rigdomme til vores gamle, kristne, verden?

Konferencens formål var således at forsøge at nå frem til en forståelse af ordet, som kan spredes og blive accepteret af de mange, som vender ryggen til opgaverne, fordi de ikke kan lide ordet *mission*.

Rapporten bringer i kapitlerne 2-5 korte referater af de syv oplæg¹ som ”hørt og nedskrevet” af rapportens redaktører, samt noter fra de samtaler, der fulgte på hvert oplæg. Kapitel 6 kan med fordel læses af travle læsere, der ønsker at danne sig et hurtigt, overordnet indtryk af konferencens resultater.

Tak til Roskilde Stiftsråd, som gav udvalget den bevilling, der gjorde konferencen mulig. Og tak til de syv oplægs- og foredragsholdere, som stillede deres viden til rådighed for konferencen og lod sig engagere i samtaler om deres emner. Tak til de to kirkekonsulenter, som fulgte konferencen, refererede debatten og leverede afsluttende indtryk af konferencen. Og tak til ordstyrerne, der modererede debat og samtaler.

Som oplægs- og foredragsholdere deltog: Kristian R Skovmose, generalsekretær for Mission Afrika; Hans Raun Iversen, lektor Københavns Universitet; Birger Nygaard, Folkekirkens Mission, Det mellemkirkelige Råd; Viggo Mortensen, fhv. professor; Inger Lise Pedersen, lektor, Fmd. for Foreningen af Menighedsråd; Birgitte Stoklund Larsen, leder af Grundtvig-akademiet og Niels Henrik Arendt, Biskop i Haderslev Stift.

¹ Lydfiler og anden dokumentation fra konferencen er tilgængelige på Folkekirkens Mellemkirkelige Råds hjemmeside under menupunktet ”Folkekirkens Mission”

Som særlige referenter deltog kirkekonsulenterne Mogens S. Mogensen og Kristen Skriver Frandsen.

Introduktioner og styring af samtalerne blev varetaget af provst Connie Bondesen Beier, sognepræst Peter Tingleff, sognepræst Helle Brink, Anni Bøge Jørgensen, Bodil Therkelsen, Poul Jørgen Raagart, samt som særlig indbudt, sogne- og stiftspræst i Viborg Stift, Nikolaj Frøkjær-Jensen.

Denne rapport er redigeret for udvalget af Anni Bøge Jørgensen og Jørgen Christensen.

2. Missionale aktiviteter – formål, former og fordomme

2.1 Globale missionale aktiviteter

Oplæg¹ ved Kristian R. Skovmose, generalsekretær i for Mission Afrika

Kristian R. Skovmose konstaterede i sit oplæg, at fordomme mod missionsaktiviteter i udviklingslande kommer til syne i både udtryksmåder og indfaldsvinkler, når disse aktiviteter ses som ”kolonimagtstænkning”, fortsatte ”overgreb” og ”indoktrinering”. Det er således en almindelig opfattelse i sekulær tænkning, at ”religiøse netværk ikke kan udvikle et samfund”. Beskyldningen for indoktrinering er imidlertid altid kommet fra dem, der som ikke bryder sig om kristendommen, men selv ønsker, at indoktrinere i en anden retning. Fordommene har ikke rod i virkeligheden, men klæber sig til begrebet mission, og derfor tager mange i vore menigheder afstand fra mission.

Missionen henter sin begrundelse i missionsbefalingen (Matt...), men gælder det for Danmark eller globalt? Er det væsentligst at forkynde eller at helbrede? Jakob Brønnum, som grundlagde Sudanmissionen (nu Mission Afrika) drog ud som læge og anså lægens virke som ”Herrens gerning”, men måtte ved sin senere præstevielse også høre, at han nu var forfremmet til det egentlige missionsarbejde. Missionsselskabernes arbejde er i dag holistisk, men dette refererer ikke til nyreligiøs tænkning.

Vestlige missionsselskabers udsendelse af missionærer betyder ikke længere så meget. 90% af alle missionærer er sendt fra syd til syd. Verdensmissionen er ikke længere i vore hænder. Har vi penge – og det har vi her i Vesten – skal vi naturligvis bruge dem på en god måde i mission. Den vigtigste mission sker i mødet mellem familier, naboer, venner kolleger osv. Mission handler om at dele kristentroen med andre. Ikke, at vi sender noget, men at vi kommer tæt på hinanden. Det gælder også mission i Danmark. Vi må som danske kristne forlade vor forlegenhed mht. hvem vi er, og hvad vi vil.

Samarbejdet med partnerkirker har prioritet, og det er partnerne, der rådgiver om, hvordan global mission skal foregå i dag, og hvilke mål vi har for vort virke i fællesskab på den lange bane. Vi vil vandre sammen og håbe, at vores indsats vil lade troen brede sig som ringe på vandet. Men fokus er flyttet: der er færre danske missionærer, men større indsats af økonomiske og menneskelige ressourcer til støtte for lokale kirkers forkyndende og sociale virksomhed. I Mali samarbejder Mission Afrika med lokale kirker og med kirken i Cameroun og den anglikanske kirke om udsendelse af afrikanske lægmandspræster til menighedsplantning i landsbysamfund langt fra alfarvej.

Man styrker partnerkirkernes kompetencer til at forestå oplæring, laver skoler for præstekoner og medvirker i økumeniske præsteuddannelser. Støtte til sundhedsarbejde, fødeklinikker og skoling af piger er en del af indsatsen til støtte af samfundsudviklingen. Heri indgår også støtte til den kristne TV-station, SAT-7, som ses af mange i Afrika og Mellemøsten.

Det er for missionsselskaberne en høj prioritet at vide, hvad og hvem, der er deres netværk og bagland i hjemlandet. Men kontakten med kirken i Danmark udfordres af, at der ikke længere altid er en del missionærer på hjemmeophold, der kan rejse rundt i landet og fortælle om missionsarbejdet. Kontakten søges derfor styrket gennem hjælp til at oprette venskabsmenigheder, udsende volontører

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

og 50+ konceptet, eller udveksle studenter. Genbrugsbutikker fungerer også i nogen grad som bro til sognemenighederne.

Samtale og debat om emnet:

Referenten: Gruppesamtalen samlede sig meget om kirkens missionale opgave indadtil. Men forholdet til den globale kirke kan inspirere til andre former at være kirke på, og skærpe bevidstheden for hvad der er den grundlæggende nødvendighed for at kirken bliver kirke for folk, nemlig at der er behov som opfyldes.

Om betydningen af kontakt med unge kristne kirker: Mødet med kirkeligt liv i andre levende former er en god vitaminindsprøjtning. Musik fra andre kristne kirker og genbesøg i Danmark af ledere og medlemmer af deres menigheder kan være til stor gensidig inspiration, og skaber nytænkning! Afrikanske kirkefolk efterspørger evangelisering i Danmark. "Culture belongs to the eyes of the foreign beholder".

Om interessen for missionselskabernes virke: Der er ikke noget klart billede af danske menigheders interesse for globale missionale aktiviteter, og I et typisk dansk sogn betyder "kirke" at være kirke på danske vilkår. Men der er lydhørhed, hvis man går i dialog med menigheder (og menighedsråd) om emnet. Kirke-til-Kirke projektet i midtjyske sogne, der sammen satser kræfter og økonomi på internationalt kirkesamarbejde, har vist, at interessen er der, hvis de rette rammer findes. Denne tilgang forudsætter, at man kommer bort fra en sognefiksering, og at der er en provst, som vil gå foran.

Om at skabe interesse hos børn og unge: Det er vigtigt at satse på børn og unge, for menneskers grundfundament mht. holdninger og vurdering lægges i barndommen og ungdommen. Der udføres også i dag børne- og ungdomsarbejde af missionselskaberne, f.eks. i forbindelse med minikonfirmandaktiviteter og "konfirmandaktion"-arrangementer på stiftsplan, men man gør dog nok ikke så meget som tidligere. Mission Afrikas

virke for børn og unge formidles især af "Africa-in touch".

Om grunden til kristne kirkers store vækst i

Afrika: Kristendommen spiller en forskellig rolle i Nord og Syd. I Afrika fx bringer troen de troende frem i verden, også materielt, og det er en realitet, at det opleves sådan. Religionen opfylder et behov og man erfarer opfyldelsen. Vi skal måske arbejde mere med, hvad det er for et behov, mennesker i vores del af verden kan få opfyldt.

Om balancen mellem lokal og global mission:

"Vigtigt at missionere i vore egne menigheder, men vi får så meget mere ved mødet med verden udenfor, hvor vi måske tilmed kan hjælpe". .."Det handler ikke om international udveksling, men at være i mission også herhjemme". .."Vi skal gribe i egen barm. Indsamlinger er godt, men ikke nok – det udelukker ikke det andet"... " Hvis vi skal imødegå fordomme om kirken ude i verden, må vi arbejde med kontakter kirke til kirke. Der er brug for at udjævne skel og barrierer"... " Der er i virkeligheden mest brug for mission i Danmark. Vi skal ud på torvet!"...

Om behov, som folkekirken skal forholde sig til:

Behov er flertydige og mangeartede. Én aktivitet taler til nogen, en anden til andre - fra gospel til stilleandagter. Der er behov for socialt samvær, hvor man bliver lyttet til. Vi har behov for noget på det åndelige niveau, åndelig føde; vi skal inviteres til at betyde noget, ellers dør vi.

Om at skabe mulighed for samtale: En levende, engageret samtale nytter; engagerede præster får via børnene fat i forældre, -også unge fædre- i menigheden, hvis der er nogle opgaver, de kan gå ind i... Måske er der brug for en parallel til de afrikanske evangelister; nogle der først og fremmest går ud, bringer sig i kontakt med folk og forkynder – hos os måske især gennem samtale.

2.2 Lokale missionale aktiviteter

Oplæg¹ ved Hans Raun Iversen, lektor ved afd. For systematisk teologi, K.U.

Den korte version af dette oplæg er: ”Tal ikke for meget om mission, gør det bare”. Men så let er det jo alligevel ikke. Mission skal helst være uforvarende og noget man kommer til. Fordi hjertet er fuldt af det. Ellers kan det stort set være lige meget. Missionalt virke har den dobbelthed, at vi skal være milde som duer og snedige som slanger, der jo er gode til at finde vejen frem. Kirkens centrale opgave er, at vidne om Jesus Kristus som Guds søn, for *”Troen kommer af, at man har hørt budskabet om Jesus Kristus”* (Rom. 10,17). Hver især skal vi have hørt troværdig tale om Jesus som Guds søn. Kristendom skal gøres gældende, bringes til torvs, hvor vi går og står.

”At præsentere og repræsentere kristendommen blandt mennesker” er en almindelig og ganske brugbar definition på mission.

Men hvad er kristendom egentlig? En syntese af vestlige kulturformer og kristne værdier?

Danmission² har som sin mission *”at gøre Jesus Kristus kendt, troet og efterlevet, så vidt det står til os”*.

Ifølge betænkning 1477 (Kirkeministeriet, 2006) er det Folkekirkenes mission *”som kristen kirke, at forkynde Kristus som hele verdens frelser”*. Forkyndelse er nøgleordet og må forstås i en meget bred betydning. Og nogen har polemisk bemærket, at man ved denne formulering må have overset, at folkekirken ikke må bruge ligningsmidler til dækning af udgifter uden for stifterne, endsig i hele verden!

Målet for den missionale opgave er, *”at Jesus Kristus tager bolig ved troen i menneskers hjerter”* (Ef. 3,17. Brugt i nadverritualet). Det er det, det troværdige budskab kan skabe mulighed for.

Mennesker er altid medarbejdere eller modarbejdere af hinandens tro (2. Kor. 1,23), jf. også Løgstrups centrale tanke om at vi i alt holder vore medmenneskers liv og lykke i vore hænder. Og hvad kirken end gør, så er der altid en dimension af mission i det, positiv eller negativ. Der er ingen neutral grund. Også i kirken er der både ægte og uægte vidnesbyrd.

Men har folkekirken en ægte missional intention? Gudstjenesten alene kommer i hvert fald ikke langt med sit vidnesbyrd uden for den snævre kreds af trofaste kirkegængere. Og set udefra er der ikke sat ressourcer og indsats af til egentlige missionale aktiviteter. Vi kan spørge os selv og andre, hvordan vi blev kristne. Svaret vil fortælle os, hvad der skal gøres.

At være i mission er at lytte, vise gæstfrihed og gå på husbesøg. Sige: *”Vi vil gerne vide noget om jer!”* Jesus sendte sine disciple på husbesøg. Det skal vi også gøre. Vi skal bruge den lyttende samtale. Kirkefondens projekt *”Lokal Kirkeudvikling”* udfolder denne tanke. Store sogne kan have 3-4 præster, som er fuldt optaget af hyrdens rolle, men der er ingen evangelister til de lyttende samtaler. I USA's lutherske kirke uddannes præster til at udsendes uden menigheder. Noget sådant har folkekirken ikke på programmet, og vi har meget at lære af samarbejdskirkerne rundt omkring i verden. Provstierne burde indgå kontrakter med provstiansatte medarbejdere, der kan begynde deres tjeneste med ophold i samarbejdskirker i Syden og give folkekirken menigheder ejerskab til de opgaver, de derefter kan løse i sogne og provstier.

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

² Danmissions **definition** på mission er *”at skabe mulighed for, at alle kan høre det kristne budskab og opfordres til at leve i næstekærlighed”*. (Red.)

Kirken skal være verdens lys og jordens salt, og det bliver opdaget, hvis den ikke er det. Folk tager bestik af det, de ser.

Folkekirken skal turde være kirke på folks præmisser. Tage udgangspunkt i folkelig sprogbrug og forståelse uden at bruge ordet ”mission”. ”Lokal kirkeudvikling” og ”medlemspleje” rummer de samme intentioner. Folkekirken er den eneste organisation i Danmark med livslangt medlemskab. Og det er ikke kristeligt ligegyldigt om folk beholder medlemskabet. De mange udmeldinger i disse år udspringer bl.a. af den værdi, som man tillægger valgfrihed mht. alle livets forhold. Medlemmerne skal plejes. Menighederne have målsætninger. Og kirken skal have mod til at engagere sig i tale med ikke-medlemmer.

Brugen af ordet ”mission” skal begrænses, men kan næppe undværes, f.eks. i den nuværende opregning af folkekirkens fire opgaver: forkyndelse, undervisning, mission og diakoni. I NT er der intet ækvivalent til ”mission”, men det græske ord, som kommer tættest på er faktisk diakonia, der i NTs sammenhæng betyder sendelse for at gøre Guds gerning. Mission burde derfor rettelig hedde ”diakoni” ! I dag bruges ordet diakoni om kirkens sociale opgaver.

Mission er for problematisk et ord til almen brug. Men gå ud og gør det.

Samtale og debat om emnet:

Referenten: *Samtalen forholdt sig til mange sider i oplægget. Blandt andet til udsagnet at ordet ”mission” er problematisk og ubibelsk, og forslaget om at bruge diakonia i stedet for til at forstå sagen, at gøre Guds gerning overfor en anden. Derfor kom tanken om den kristne som rollemodel ind i debatten og også overvejelser over præstens rolle i den missionale aktivitet – sammenholdt med evangelistens.*

Om fuldtidsevangelister: *Hvor finder vi dem? Måske blandt immigranter. Vi kunne forestille os nogen sat fri til ikke at organisere osv., men gå ud og komme i kontakt. Også præster kan gøre det, hvis der bliver rum for det. Gå ud med dåbsattest, på husbesøg – præsten er jo velkommen.*

Om præstens rolle: *Præsterne skal være menighedsrådenes husteologer, de skal kunne give udblikket og indblikket, de skal relatere til den lange tradition, som vores kirke er vokset ud af. Præstens arbejde er også et hyrdearbejde, men medlemsskaren er ikke en flok, der ser på præsten som sådan. Også derfor er evangelistdimensionen vigtig.*

Om inkludering i menighederne: *Vi lever i en katedral-kirketid, hvor rummet og rummeligheden spiller en stor rolle, og hvor der kan foregå mange ting. Men det er en dårlig folkekirke, dér hvor det ikke betyder, at vi arbejder på at få alle slags med.*

Om nye måder at være kirke på: *Vi skal ikke stille kirken foran mission med et ”kom og vær med i Kristi legeme”, når folks umiddelbare reaktion vil være ”Nej, jeg er mig selv”. Vi må lære, at danne andre netværk. Internettet kan måske bruges til dette formål. ”Sjælesorg.dk” er et eksempel.*

Om kristne som rollemodeller: *Vores adfærd er vigtig! I Dar Es Salam, var det en vanskelighed i kristnes og muslimers omgang med hinanden, at de kristne spiste svinekød. Biskop Zendora sagde ”Ud med svinekødet – muslimernes ubehag ved, at vi spiser svinekød, skal ikke være hindring for at vi kan tale og forkynde evangeliet”. Denne historie er ikke blevet lige vel modtaget i alle landsogne her i landet.*

3. Bevægelser i international Missionstænkning - som kan bevæge os

Oplæg¹ ved Birger Nygaard, Folkekirkens Mission, Det mellemkirkelige Råd

Dette oplæg bygger² på det fællesdokument fra Kirkernes Verdensråd, ”New Ecumenical Affirmation on Mission and Evangelism” (Ny økumenisk bekræftelse af mission og evangelisering), som blev godkendt af KV's centrale komité i møde på Kreta d. 5. sep. 2012 efter flere års forberedende arbejde, og som afløser et tilsvarende fællesdokument fra 1982. Meget er hændt i de mellemliggende 30 år, hvor kirkerne i Syd er kommet teologisk på omgangshøjde med Vestens kristne kirker, og hvor de ortodokse kirkers engagement er blevet tydelig. Det har ført til en ændring af den teologiske vægtning og af perspektivet for mission, beriget af de rige praksiserfaringer, der gøres i verdenskristenheden, som nu er så meget større end Vestens kirker.

Dokumentets indledende afsnit henviser til Jesu ord fra Johs. 10.10: ”Jeg er kommet for at I skal have liv og have det i overflod”, og det definerer mission på en måde, som er meget anderledes, end de definitioner, som denne konference hidtil været præsenteret for: ”Mission er det, der værner og bygger LIV i alle dets dimensioner”. Missionens mål anskues altså holistisk på en altomfattende måde, der kan vække modstand fra mere konservativt tænkende missionsteologer.

Ånd er et af nøgleordene i dokumentet. De andre er **margin**, **helbredelse** og **evangelisering**.

Mission er **åndens** mission – ikke vores. Det drejer sig om ånd, der meget mere end institutioner og som på én gang kan være både meget konkret og dog mystisk, ubegribelig for os. Det handler om skaberværkets ånd, som drager omsorg for skaberværket; og som skænker os åndsgaver, der kan transformere vort liv og skabe den velsignede fred, der i biblen kaldes ”shalom” og på swahili kendes som ”ubunthu”. Mission er den praksis, der bekræfter og har omsorg for LIV – og ånd er den hellige gave fra Skaberen, som gør mission mulig. Er der overhovedet noget vigtigt i kirken, som ikke er virket af Ånd?

”Ånd er i mennesket, hvad penge er i verden”, sagde Grundtvig. Meget af folkekirkens dagligdag formes af det, som budgetter og penge kan og ikke kan. Det kan bevirke, at vi mister fokus på den ånd, der virkelig betyder noget i det at være og bygge kirke. Og måske er den økonomiske krise samfundsmæssigt bedste modgift mod åndløshed? De kristne kirker, der vokser stærkest i vor tid mangler alle penge, og deres økonomi er et syndigt rod, som vi så prøver at hjælpe dem med. Men vi må gerne genoverveje, forholdet mellem vores pengeregighed og disse kirkers åndsdynamik.

For 100 år siden var den typiske kristne en vesterlandsk mand af middelklassen. I dag er det en fattig nigeriansk eller brasiliansk kvinde i en fjern landsby eller storbylum. De er fra den *margin i verdenssamfundet* den stærkeste missionale bevægelse kommer. Hos disse marginaliserede viser evangeliet sin kraft på en særlig måde. Pinsetraditionen er blevet den nye hovedstrøm i kristenheden, og den henter i høj grad sin tilslutning fra underprivilegerede og fattige. Lærdommen er altså, at kristendom og velstand ikke længere er identiske. Tværtimod.

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

² Birger Nygaards 24 powerpoint slides kan findes på www.fkm.interchurch.dk.

Den store missionsbevægelse i verdenskristenheden er i dag **migration** af mennesker i denne margin. Vi møder den nye missionsbevægelse i form af kristne forretningsmænd, der er globale nomader med mission som deres dybereliggende livsopgave.

Vi møder den i form af økonomiske flygtninge, f.eks. filippinske au pairs, der nu beder aftenbøn med børnene i velhavende danske familier og danner kristne netværk med hinanden. Eller som handlede nigerianske kvinder på Vesterbro, der ikke kan slippe ud af deres erhverv, men beder os om at hjælpe med at finde et sted til bøn og fællesskab, hvor de med kristne ligestillede kan finde frirum fra deres arbejde og arbejdsgivere.

Således sker Guds mission ingenlunde bare i missionsselskabers pænt tilrettelagte aktiviteter og partnerskaber. Missionsbevægelser i dag er en særdeles mangfoldig størrelse, hvor vi må forvente, at de væsentligste ting måske sker ”uplanlagt”, uden for vores kontrol. For os er det en hovedopgave at komme op på siden af migranterne iblandt os og lære, hvordan de bærer Guds mission med sig. Og det er vores opgave, at blive ved siden af dem – også de prostituerede afrikanske kvinder i deres udsatte position.

Helbredelse gennem pleje og forbøn har været en hovedfaktor i den kristne kirkes vækst i de sidste 100 år, og helbredelse er et vigtigt aspekt i det holistiske perspektiv for kristen mission. Det er en videreførelse af Jesu helbredstjeneste, hvortil han kaldte og bemyndigede sine disciple (Matt. 10.1) Men er det relevant for os? Vi har jo vestlig medicin og verdens dyreste sundhedsvæsen. Ja, - men det er ikke nok. Ånd hører med. I centrum for helbredelse er genskabelsen af brudte helheder – frem for reparation af defekter. Til helheden hører fællesskab med Gud, mennesker og skabningen. Kirken må være (og er faktisk) til stede, når mennesker rammes på eksistensen. Der kendes mange eksempler på gudstjenester for ramte af dødfødsler, og hvad hindrer folkekirken i at rumme helbredsdimensionen i en teologisk gennemtænkt liturgisk ramme, der går længere end kirkebønnen i højmesse? I Westminster Abbey holdes hver onsdag helbredsgudstjeneste med håndspålæggelse for dem der søger den. Burde folkekirken ikke tilbyde noget lignende. Behovet kan vise sig at være meget stort.

Det sidste nøgleord i KV-dokumentet er et andet, for os lidt akavet ord: **Evangelisering**.

”Evangelisering er at dele sin tro med andre; at invitere dem til efterfølgelse, hvad enten de tilhører andre religiøse traditioner eller ej. At dele evangeliet skal ske med både overbevisning og ydmyghed og som udtryk for vores kærlighed til verden.” Det er både stemmen fra Syd og de gamle kirkers behov for at imødegå afkristningen, der styrker fokus på evangelisering. Dens modus er dialogisk og diapraktisk og må tage udgangspunkt i troen på, at den anden, ”hedningen, (samaritaneren) er medarbejder i Guds mission” (i den brede betydning af ordet), og at hun, den anden, bidrager til at skabe en retfærdigere verden på lige fod med den kristne. Dermed bliver evangelisering ikke fra-os-til-dem forhold, men åben invitation og tilskyndelse til at tage del i Evangeliets glæde og fylde.

KV-dokumentet er et nybrud i økumenisk fælles tænkning om missionens teologi, mål og vilkår, og det byder på mange udfordringer, ikke mindst for vestens og nordens kirker, f.eks.:

- Mission i den nye holistiske forstand kan kun tydeliggøres ved at realisere den – sprogbrug kan i sig selv ikke ændre virkeligheden.
- Uanset hvad vi måtte *sige og mene*, afspejler vore institutionelle opbygninger et missionsparadigme, som nu er forladt (f.eks. missionsselskaber, missionsprojekter, missionsindsamlinger).
- Patenterne på mission må opgives!

- Ny mission involverer lægfolket – alle kristne - i deres almindelige liv og profession . Vi kan kalde dem ind i mission ved at tydeliggøre, hvorledes ”det almindelige” bygger Guds Verden.

Samtale og debat om emnet.

Om afstanden mellem missionsforståelsen i KV-dokumentet og den almindelige danske

forståelse: Der tales til en kirke, som ikke kun tænker i missionselskaber, institutioner og organisationer, men det kan godt være et bindeled til den danske folkekirkekristnes situation i dag.

Om at lade helbredelse og healing blive en

mulighed i folkekirken: Vi kan lære af den anglikanske kirke (Anglican Health Network). Man må begynde, på læringeplan, sætte det i værk, også lære af den ny åndeligheds forståelse – lægge det ind under sjælesorg i præsteuddannelsen

Om præsters bøn for de syge: Præsten skal ikke selv helbrede, men skabe den pastorale og eventuelt liturgiske ramme, hvor helbredelse og healing kan få rum i folkekirken. Det er

nødvendigt at ”cope” sygdom, og at cope livet. Hvis du ikke har tillid til livet og til omgivelserne, så nytter coping alene ikke. Det er vel noget af det som kirken kan tilbyde.

Om helbredelse og healing i kirken over for

visheden om døden: Moderne mennesker kommer med den forventning, at der er noget der kan skrues på, og så bliver alt i orden. Håndspålæggelse og bøn giver en anden vinkel – åbner for ”liv i alle dimensioner” – også med og i det, som ikke kan kureres.

Om oplægsholderens åndsbegreb: - En klart trinitarisk forståelse, Helligåndens virke er forbundet med Skaber og Kristus, og vi må meget gerne lade os inspirere af Grundtvigs forståelse af ånd, som livgivende.

4. Kan ordet ”mission” stadig forstås - eller skal der findes et nyt ord ?

4.1 Kan den rette forståelse af missionale aktiviteter sikres under fortsat brug af ordet ”mission”?

Oplæg¹ ved fhv. professor, dr. theol. Viggo Mortensen

Begrebet ”mission” er under hastig udbredelse,. Det migrerer, som vi allerede har hørt det, til mange nye anvendelsesområder. Kirkeligt bliver det derimod noget stedmoderligt behandlet. For selv om betænkning 1477 har givet det en klar placering, har vi betænkeligheder ved at bruge det. Det er der altså, men hvad skal vi stille op med det? Prøve at sige det med andre ord; men det kan ikke totalt undværes. I bogen ”Hvad hjertet er fuldt af” tales der om mission med forskellige andre udtryk som ”fortælle”, ”vidne”, ”spredde rygten”. Mission skal bruges i sin rette betydning. Det centrale er, at ”kun den mission er legitim, der er båret af ønsket om at dele med andre, hvad der ligger en på hjerte”.

Kristendom og kristen mission blev indtil det 20. årh. kombineret med andre, politiske bevægelser, f.eks. kolonialismen. Først kom de opdagelsesrejsende, så kom købmændene, derpå soldaterne, de sidste ofte ledsaget af missionærer. De var drevet af en dyb passion for at bringe de indfødte folk i de nye områder ”op” på vores stade, som udtrykt ved de 3 C’er (Christianity, Commerce and Civilization) i Livingstones tænkning. Kristendom og handel ville befordre civilisering.

Det 20. årh. bragte afkoloniseringen. Det begyndte ellers med stor optimisme i Edingburgh i 1910, hvor 2000 missionshøvdinger samledes til verdenskonferencen om mission under overskriften ”Kristning af verden i dette slægtled”. Optimismen var forståelig på baggrund af, at de imperiale magter kontrollerede over 80 % af jordens overflade. Det var derfor kun et spørgsmål om at ville gøre indsatsen, så ville det ske. Men det kom til at gå anderledes.

Det 20. årh. blev præget af afkolonisering, fra Indiens frigørelse i 1947 til Hongkongs i 1997. Dermed kom også den dårlige samvittighed, som gennemtrænger de postkoloniale studier, som fulgte. For ”én ting er at bringe israelitterne ud af Ægypten, en anden at bringe Ægypten ud af israelitternes hoveder”, altså: hvordan får man det kolonialistiske ”mind-set” ud af kolonialisternes og de koloniseredes tænkning? Arven fra kolonitiden, som vi bærer med os er bl.a., at vi har fået - og nu bærer på - den indsigt, at den vestlige kolonisering har medført kulturødelæggelse og folkeundertrykkelse og givet os orientalismedebatten. Denne udsprang af den palæstinensiske filosof, Edward Said’s beskrivelse af Vestens syn på ”manden fra orienten” som fordomsfuldt og stereotyp i hans værk fra 70’erne, der er anerkendt som en korrekt fremstilling af forholdet.

Derfor: mission er forkastelig.

Netop hjemkommet fra et besøg i Kina kunne Viggo Mortensen perspektivere det allerede sagte med mange indtryk fra rejsen, som ikke alle kan gengives her. Rejsens formål var en forelæsningssturné til 4 universiteter. Det er statslige masseuniversiteter, men de er elitære og konkurrenceprægede. Førsteårsstuderende går i nydelige uniformer og modtager militær træning, og modsætningen til vore universiteters rusture er til at få øje på. Der er ingen tvivl om, hvor man bliver bedst forberedt på akademiske studier, og der er stor lærelyst. Trods sprogvanskeligheder og manglende kendskab til et fjernt land og dets små universiteter mødte man talstærkt op for at høre på en forelæsning om ”Gud

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

og globalisering og religiøs pluralisme som udfordring for kirke og samfund". Rejsen var tilrettelagt af Institute of Sino-Christian Studies, som er baseret i Hongkong og har rod i Nordisk Buddhistmission (nu Areopagos).

Kina-besøget lignede således en rejse for en missionær på korttids jobmission, og den bekræftede den gamle erfaring, at missionæren er sin egen første omvendte. Af mødet med Riget i Midten og det kinesiske folks masser lærer man nemlig ydmyghed og årvågenhed.

Missionskonferencen i Edinburgh i 2010 samlede en anden og langt mindre forsamling af kristne end den store konference i 1910. Kristendommen er flyttet. Dengang mødtes overvejende hvide mænd. Nu var holdninger og hudfarver anderledes. Den akademiske missionskonference samme år i Århus var da også sammenkaldt under Mikas ord: "Walk humbly with the Lord"² (Mika 6,8)

Kristne kinesere har i modsætning til afrikanske kristne svært ved at forstå kristendommens tilbagegang i Vestens folk, som man betragter med både skepsis og fascination. Man forstår, at det er blevet Kinas rolle at finansiere Vestens overforbrug, men ikke, at vi ikke selv kan begrænse det.

Det officielle tal for kristne kinesere er 23 millioner, men troværdige skøn siger op mod 100 millioner, og tallet vokser hurtigt. Protestantisme og katolicisme er registreret som to forskellige religioner i Kina, da deres bibeloversættelser bruger hver sit ord for Gud.

Hvad tiltrækker kinesere til kristendommen? At man deler troen og vidnesbyrdet. At man ser gode gerninger. At der gøres et stort arbejde af præster og socialarbejdere, som vækker respekt. At kristendommen forkynnder frelse, prædiker næstekærlighed og gør det muligt at bære lidelser. At det er en moderne religion. Den tiltrækker unge og intellektuelle og forbindes med Vesten.

Hvad betyder det så? Mission possible! Vi kan lære af kineserne.

Kristendommen vil kun vokse, hvis kristne deler evangeliet med hinanden og hvis kristne vækker beundring for deres indsats. Kristendom taler et afgørende ord mod klan- og klassesænkning og mentalitet. Den lærer, at den, der er i centrum, er altid den nærmeste, der behøver hjælp. Den giver styrke til at møde lidelse og død med livsmod. Og den giver kraft til at leve i den moderne verden med dens udfordringer. Det, der tæller, er altså ikke meget nymodens pjat, men at kirken gør det, den skal, med autenticitet og integritet.

² ... at øve ret, gerne vise kærlighed og **vandre ydmygt med Herren**.

Samtale og debat om emnet:

Om at kristendom ventes at "virke": Vi i vesten har været kritiske over for fremskridtsteologien – "health and wealth gospel" – der vokser i Afrika. Men for afrikanerne er det vigtigste, at religion virker, at de ser, at de bliver raske og rige. Der skal tre ting til, for at en religion virker, og det får man henne i kirken, og det handler om (1) "believe" (2) "belong" (3) "behave". Man har gjort grin af Skovgaard-Petersens bog "Kristendommens betydning for den, der vil frem i verden". Men sådan er det. Hvis kristendommen ikke virker, så går det ikke. Præster bør kunne gøre rede for: Hvad er kristendommen godt for?

Om at gøre som i Kina: Kristendommens udvikling i Kina viser, at det drejer sig om at komme "back to basics", og spørgsmålet er, hvad det vil sige i en dansk sammenhæng. Vi må have modet til at eksperimentere i kirke og mission – lad de 1000 blomster blomstre, og lad os se, hvad der sker. Et svar på spørgsmålet om, hvad "back to basics" betyder, kunne være "praksis". Vi kan kun få kristendommen ind gennem kroppen. Et eksempel er babysalmesang. Gør det selv, syng,

dans, tag det med hjem, så det er i dig, i en totalforvirret pluralistisk verden.

Om forkyndelse til livssituationen: Forkyndelsen af evangeliet skal hele tiden svare til den livssituation, som folk oplever. Derfor må vi begynde med at analysere livssituationen og så lade vidnesbyrdet vokse ud derfra.

Om tilbedelsen af mammon i velfærdsstaten: Spørgsmålet er, om man ikke længere har brug for kristendommen som religion i en velfærdsstat som den danske? Den offentlige imagination er vækst og penge, men er der ikke også åndelige behov? Eller er de opfyldt i og med tilbedelsen af guden konsum. Vi må i kirken invitere til en anden livsforståelse end tilbedelsen af mammon. Der må være en modkulturel brod i enhver forkyndelse.

Om tvivlens rolle i Vesten og i Kina: Spørgsmålet er, om tvivlen har en plads hos kinesiske kristne, sådan som vi her i vesten giver tvivlen en stor plads? Grundtonen i kinesisk kultur er konfucianisme, som også præger den moderne kineser. Den sætter bom for tvivlen og fremmer autoritetstro.

4.2 Kan sproget fornyes og ordet mission undgås i omtalen af kirkelige aktiviteter?

Oplæg¹ ved universitetslektor, cand. mag., professor Inge Lise Pedersen

Ordet ”mission” får stadig større udbredelse i almensproget: rejseplanen.dk har en **mission** som kan læses på dens hjemmeside. Sjældne 1700-tals arier af Agostino Steffani, sunget af Cecilia Bartoli er netop udgivet med albumtitlen ”**Mission**”. Hjælp til skadede soldater skal med forsvarsministerens ord ydes ikke blot efter skader som følge af kamphandlinger (på slagmarken), men for alle skader under ophold i **missionsområdet** (på missionsmarken). Osv.osv. Alt sammen eksempler på moderne udvikling af brugen af ordet mission og sammensætninger med ordet.

Den sproghistoriske udvikling i de seneste generationer kan studeres ved at sammenligne artiklerne om ”mission” i hhv. Ordbog over det danske Sprog (ODS) fra 1933 og Den danske Ordbog fra 2005.

I ODS (1933) er betydningerne: 1. ”Sendelse (især det at sende i et vist ærinde, give en et hverv som sendebud)” herunder ”udsendelse af diplomatiske repræsentanter eller gesandter som særlig mission” eller ”opgave som man føler sig kaldet til, evt. af højere magter; livskald/-opgave”. 2. ”især religiøst: udsendelse af sendebud til fremmed land for at vinde dette land for en religion, især kristendom (ydre mission); eller ”(i bestemt form): Indre Mission.”

DDO vender 70 år senere op og ned på rækkefølgen af betydningerne, som er: 1. ”krævende og vigtig opgave”, herunder ”militær operation” og ”livsopgave (kald)”, 2. ”forkyndelse og udbredelse af religion, især kristendom. 3. ”gruppe af mennesker, udsendt for at føre diplomatisk/politisk forhandling.

Verbet ”missionere” er mere befængt end ”mission”. Det betyder: ”Ivre for et bestemt budskab” herunder ”søge at udbrede en bestemt idé eller bestemt sag for at vinde tilhængere” (DDO).

”Mission” kommer fra middelalderlatin: ”missio”, som ikke kun anvendes i religiøs betydning. Ordet findes ikke i vulgata² som substantiv, hvor verbet ”mittere” derimod er meget hyppigt, især i Johannesevangeliet. Der er mange omtaler af ”sendelse”, men med verbum, ikke som begreb. Der er i det hele taget ikke meget begrebsdannelse i NT. Det kommer alt sammen senere.

Mission er ikke lånt ind i dansk direkte fra latin, men via andre sprog. I kirkens sprog er det tidligt i 1700-tallet lånt fra tysk (som så meget andet), der fra 1600-tallet har brugt det om sendelse af Helligånden og udsendelse af kristne prædikanter. Brugt om diplomatiske sendelser er det lånt fra fransk, som det diplomatiske sprog i øvrigt er det. De nyere og nyeste, meget omfattende brug af ordet er lånt fra engelsk og amerikansk.

Den (ydre) missionale opgave styres i den katolske kirke af ”Congregatio de Propaganda Fide” (Kongregationen til udbredelse af troen). ”Propaganda” er af velkendte grunde ikke et brugbart ord i dag og ikke et alternativt ord ”mission”.

Først i løbet af 1800-tallet bredte ”mission” sig i dansk uden for snævre fagsprog og indgår nu i almensproget både i dansk og andre europæiske sprog. Det er blevet dets skæbne, at de fleste forbinder det tæt med Indre Mission (”Missionen”) ligesom adjektivet ”missionsk”, der udelukkende

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

² Den katolske kirkes officielle udgave af Bibelen på latin

anvendes på tilhængere af Indre Mission eller på noget, der er afledt deraf. Snævre ydre missions kredse vil måske have en anden forståelse, men ikke den almindelige dansker.

At ordet nu anses for ubrugeligt, må delvis tilskrives Hans Kirks servering af Indre Mission i ”Fiskerne”, som jo lykkedes overordentlig godt, koblet med kolonialisme-associationen, som næppe har den store betydning i almenheden i dag, men stadig er en fare.

Man kan spørge, om associationen til management tænkningen kunne give ordet fornyet brugbarhed. Det burde være en styrke, hvis man ser mission som en livsopgave for kirken, som jo ikke ønsker et særligt sprog, men gerne vil bruge et sprog som er delt af alle. Som ordet i denne betydning faktisk er. Men det har man alligevel ikke rigtig lyst til. Kan det da undværes? Alle ord kan erstattes; nogen lettere end andre. Men ordet er praktisk at have i fagsproget, så man ikke hver gang skal bruge halve sætninger på at undgå det.

Det er ikke nyt, at ord bliver ubrugelige. Ordforrådet ændres faktisk meget hurtigt. Ingen går vel med ”slacks” i dag. De er der bestemt stadigvæk, men ingen ved præcist, hvad det er. I dag ”dufter” man til noget, som kun ældre mennesker stadig ”lugter” til. Lugt er oprindeligt et neutralt ord, men optræder i dag oftest i sammensætninger, der betegner noget ubehageligt, mens duft stadig forbindes med noget behageligt. Kropsudtømminger får stadigt nye navne, fordi de hurtigt antager lugt af det, de betegner!

Sprogbrugen kan ikke sikre en korrekt forståelse af begrebet, men dårlig sprogbrug kan stå i vejen for gnidningsfri kommunikation. Derfor kan det være vigtigt at overveje, hvad men kalder begrebet.

”Indoktrinering”, ”propaganda”, ”mission” er alle negativt ladede ord. Verberne endnu mere end substantiverne. Da ”mission” blev taget i brug, havde det ikke nogen prægnant kirkelig betydning. Skal det udskiftes nu? Sprogbrugen kan ikke ændre virkeligheden, herunder heller ikke strukturer. Vi kan gøre, hvad vi vil, med sprogbrugen og prøve at vælge ord, der er så adækvate, som muligt, så de ikke hindrer os i det, vi ønsker at gøre.

Samtale og debat om emnet

Om brug af mission til uniformering af samfund:

Mission er historisk set knyttet til kolonitiden og også til kolonimagthavernes bestræbelser på "uniformering", men evangeliet har en kraft i sig, der ofte førte til modsætningsforhold til koloniadministrationen.

Om Grundtvig og mission: Grundtvig er vor største missionsteolog (læs fx hans helligåndssalmer), men han var ikke begrebsdanner. Begreberne kom først bagefter. På samme måde var Ny Testamente heller ikke begrebsdannende, begreberne kom først bagefter.

Om modningstid for nye begrebsbetegnelser:

Erfaringen viser, at et nyt ord for et fænomen ikke behøver at være prægnant fra begyndelsen, det kan få prægnans gennem brug. Det vil også gælde nye ord for mission. Et eksempel på det er ordet "kulturkristendom", som siden dets lancering i Danmark i 1999 er gået ind i sproget og har fået en prægnant betydning.

Om krav til nye ord for mission:

- Vi må i valg af ord tage afsæt i virkeligheden – hvad det er for fænomener, vi ønsker at betegne eller beskrive et ord? Måske er det urealistisk at forvente, at vi kan samle det hele i et ord.
- Et nyt ord for mission skal være et omfattende ord for at rumme en moderne forståelse af mission.
- Et nyt verbum for mission må helst være intransitivt og reflektivt. Et transitivt verbum for mission kunne indikere manipulation og objektgørelse af den anden. Et reflektivt verbum

vil understrege gensidigheden og ligeværdigheden i mission

Om gruppering af nye ord for mission:

Overordnet set kunne man pege på tre grupper af nye ord om mission

1. Ord, som understreger gensidighed og ligeværdighed, som fx følgeskab, deling
2. Ord, som fokuserer på den kristne dannelse, altså at mennesker formes og dannes af evangeliet. I frikirkesammenhæng taler man om "livsmønstre"
3. Ord, som peger på praksis – troens praksis, som vi kender det i det gamle ord fromhed.

Om mulige nye ord for mission: En lang række af nye ord for mission og missionær og at være i mission blev foreslået

- 'discipelskab', men det er et tungt ord på dansk. Eller at disciple. Vi har på dansk i modsætning til fx engelsk et problem, når vi skal danne substantiver.
- vidne - på engelsk bruger man ofte ordet "witness", men vanskeligt anvendeligt på dansk
- medvandring
- budbringer
- at sogne
- venskab, venner

Om hvordan vi kan få forslag til nye ord: Det kunne måske komme på tale at udskrive en "arkitektkonkurrence" for at finde det bedste nye ord for mission.

5. Det skal råbes – tradition og fornyelse

5.1 Det skal råbes

Oplæg ¹ ved Birgitte Stoklund Larsen, leder af Grundtvig-Akademiet

I fortællingen om troldmandslærlingen Harry Potter har rektor Dumbledore et Mindernes Kar, hvor man kan dykke ned i erindringer, som ikke er ens egne. Vi har hver især vores egne minder – men vi har også kollektive erfaringer og erindringer; vi lever i samfund, fællesskaber.

Så vidt jeg forstår oplægget til seminaret her, så er det netop sådan en kollektiv erindring, der ligger til grund. Det handler om den fælles erindring om en særlig blufærdighed, der er knyttet til kristendommen i vores kultur. Vi vifter ikke sådan med det religiøse flag, det er ikke noget, man taler om. Da slet ikke mission, som arrangørerne af dette seminar opfatter som ”et ord, der står i vejen for sig selv”.

Det går ikke længere. Hvis man ikke har en mission, så vil man ikke noget. Vi vil jo noget. Vi har en historie at fortælle. Det skal råbes, altså.

Og der er ingen vej uden om. Det er medierne, der fortæller vores fælles historie; hvis ikke kristendom og kirke er dér, så er kristendommen ikke en del af den fælles historie. Sådan er det. Vi lever vores liv, men vi lever også i det, man kalder en medialiseret virkelighed. Der er kamp om opmærksomheden. Det giver ikke en privilegeret adgang til medierne, at man har en mission – det er der så mange, der har.

I gamle dage, det vil sige før 1988, hvor Danmarks Radio havde monopol på radio og tv, dér var det anderledes. Der kunne man til en vis grad fastholde forestillingen om, at medier var netop medier, altså kanaler eller rør for et større budskab. En fornem opgave for Danmarks radio var netop transmission, nu er trans-mission undtagelsen.

Hvis man har noget, man vil råbe, så er der ingen, der stiller en platform til rådighed bare sådan. Man må ind i kampen om opmærksomheden på lige fod med alle andre, der har et budskab, de vil af med. Alle kneb gælder, man skal være ”snilde som slanger og enfoldige som duer” - for nu at citere det, Jesus siger til disciplene (Matt. 10.16), inden han sender dem ud i en verden, der ikke nødvendigvis er indstillet på at tage imod dem. De vil blive mødt med had, forfølgelse, sværd og splid, kors. Der er også her, man finder formuleringen om, at det skal råbes fra tagene:: ”Hvad jeg siger til jer i mørket, skal I tale i lyset, og hvad der hviskes jer i øret, skal I prædike fra tagene”. Det handler om frimodighed på trods. Det skal råbes.

Hvad er det så, man skal råbe? Det lyder som et banalt spørgsmål og det er det for så vidt også. Og så alligevel ikke – hvorfor synes I fx det er interessant med en medievinkel på mission her på seminaret? Er det fordi, I mener, I kan bruge medierne til at fremme det rigtige syn på mission? Eller er det, fordi I mener, I kan bruge medierne til mission – altså at fortælle ud af og om kristendom, i en eller anden forstand bringe vidnesbyrd?

Det første er det nemmeste – det sidste er svært. I hvert fald kræver det mennesker, der med personlig autenticitet og troværdighed står inde for det, de siger. Og det kræver, at de har noget at sige i en sammenhæng, som er relevant også uden for deres egen snævre kreds.

¹ Uddrag af Birgitte Stoklund Larsens talemanuskript, forkortet af JC og ABJ

Det betyder jo så også, at hvis I er på sagen frem for image – så rykker mission tæt på kernen i folkekirken og i kristendommen. Det bliver ikke et lidt perifert særrområde for folk, der har mødt Jesus og gerne vil ud at rejse, møde andre kulturer. Nej, det er sådan set sagen.

Der er jo nogle hurdler, man skal overvinde, fx hele den kollektive erindring om, at religion er en privat sag. Men pointen er jo, at der er en offentlig side af kristendommen. Det har der været fra første begyndelse, hvad man kan forvise sig om ved at læse fx de første 4-5 kapitler af Apostlenes Gerninger: Peter taler, de kristne samles i templets søjlegange, helbreder ved den skønne port på vej ind på tempelpladsen, og går i clinch med folkets ledere, de ældste og de skriftkloge. De gør det hele ”med frimodighed”, som omkvædet lyder i disse første kapitler.

At kristendommen har en offentlighedsdimension ligger i sagen selv: Kristendom er ikke først og fremmest er en tro, man skal tilslutte sig eller en følelse, man skal dele. Det er en historie, der skal fortælles. Uden kommunikation er kristendom altså ingenting. Kommunikation er en centralteologisk kategori – ikke bare lidt fikse håndtrick til, hvordan man kommer ud over rampen.

Evangeliet handler ikke om at blive frelst fra at være menneske, det handler om at blive sat fri til at være menneske. Det handler om et menneskesyn, hvor tro, håb og kærlighed ikke er hjemløse, - et menneskesyn hvor man ikke kun ser på mennesket med økonomiske, biologiske eller psykologiske briller. Det handler altså om at fastholde det uudgrundelige menneske i en verden, hvor man reducerer ondskab til sygdom og hvor eksistentielle vilkår bliver til menneskelige defekter. Der er nok at råbe om.

Der har været et meget fint og tæt samspil mellem kultur og kristendom i Danmark. Man kan tale om en ”kristen kultur” og ”kulturkristendom”. Med til vores protestantiske arv hører også, at det offentlige rum er et sekulært rum, her mødes vi på lige fod uanset religiøs baggrund. De senere år er forskere begyndt at tale om vores samfund som et post-sekulært samfund. Det betyder ikke, at samfundet er holdt op med at være sekulært, det er det stadig. Men det betyder, at der er flere religioner på torvet og i sidegaderne.

Det betyder også, at en god del af selvfølgeligheden er borte: Kristendommen sidder ikke længere i væggene, den løber ikke i det vand, vi drikker. Det betyder, at vi over en bred kam anlægger og må anlægge en mere offensiv stil. Det er her, også grundtvigianere og tidehvervsfolk går med på missionen, vi er ganske enkelt alle blevet missionsfolk.

Kristendom og kultur og identitet er komplekse størrelser, som hænger sammen på et utal af måder og hvis sammenhænge udvikler sig over tid. Det er her, man sagtens kan være ”ateist med kristen baggrund” som Berlingske Tidende skrev i forbindelse med opsætningen af et teaterstykke. Men det er også her, man kan få gjort kristne til en særlig sekt, lidt sære og mærkelige, som det sker, når Kristeligt Dagblad fx rapporterer om, at ”det kristne publikum holdt sig i stor stil væk fra årets Skanderborg Festival...”.

Det er en udfordring for både folkekirken og for den enkelte kristne at finde den autentiske balance mellem det helt selvfølgelige og det ganske særlige. Også når det skal råbes.

Der ligger en særskilt offentlighedsteologisk opgave i at fastholde det legitime i kristendom (og religion i det hele taget). Det rører nemlig kirkens kerneopgave, som den er formuleret i dåbs- eller missionsbefalingen. Sagen er jo, at mange har fået et temmelig ubekvent forhold til kristendom og

religion, så helt almindelige mennesker, som får deres børn døbt, synes, det er et overgreb at opdrage deres børn i den kristne tro.

Her er et oplagt område at få de gode argumenter frem. Har børn ikke ret til religion? Og krav på at have voksne omkring sig, som er med på også at snakke om de helt store eksistentielle spørgsmål? Det er jo faktisk spørgsmål, som børn går ret meget op i.

Samtale og debat om emnet:

Om forkyndelsens kontekst: Der er også mht. mission en vigtig pointe i den gamle vittighed: "Jesus er svaret! Ja, men hvad er spørgsmålet?" Det, vi råber ud, må knytte sig til de spørgsmål, mennesker stiller i dag. Det betyder, at det fx ville give god mening at holde særlige gudstjenester for syge og for familier ramt af selvmord.

Om behovet for oplyste journalister: Kendskabet til kristendom – fx bøn – er meget begrænset i skolen. Journalisters kendskab til religion og kristendom er også meget begrænset. Mediernes betydning for kristendomsformidling er afgørende. Derfor må vi fra kirkelig side støtte op om journalisternes uddannelse, så de får et nødvendigt kendskab til religion og kristendom.

Om adgangen til troværdig tale om kristendommen: Her gælder, at de, der i forvejen har, får meget givet, og vice versa. For dem, der allerede er med i kirkens arbejde, er der tilbud fra vugge til grav. Det samme gælder egentlig også for medierne. Men ikke for det store flertal.

Om særuddannelse i kommunikation af kristendom: Spørgsmålet er, om vi skulle vi uddanne færre teologer, og supplere med mennesker, som er uddannet til på forskellige måder at kunne kommunikere kristendommen, fx gennem medierne. Samtidig er det vigtigt, at der ikke skabes et skel mellem teologi og kommunikation. Den måske bedste formidler af kristendom i Danmark i det 20. århundrede var

teologen og præsten Johannes Møllehave. Folkekirken har de teologer, som den har bedt om. Hvis der skal ændringer til i uddannelsen – fx mht. bedre kommunikationsfærdigheder – så må kirken stille krav til universiteterne.

Om at vedstå sin tro:

- Vi skal ikke lade os kue. Religion skal ikke ud af det offentlige rum. Vi skal blive ved. Kristendom er ikke det værd, hvis den ikke er som det vejr, jeg trækker. Vi skal ikke spørge om hvad tro vi har. Vi skal leve i den, som fisken i vandet. Jeg har noget at fortælle, og jeg lytter, vi bliver ikke respekterede, hvis vi bare er kulturkristne.
- Vi skal som kirke turde være i det offentlige rum ellers får vi fx lærere, der ikke vedgår at de er kristne, de får ikke frimodighed til det. Vi skal være muslimerne taknemmelige, deres tilstedeværelse har tydeliggjort dette.
- Vi skal være i stand til at fortælle den gode historie. Og vi skal selv kunne fortælle, hvordan den har betydning for os hver især.

Om ikke at ville lære sine døbte børn om kristendom: Problematikken med det offentlige rum er rykket ind i familien, når omkring halvdelen af fokusgrupperne i Ina Rosens undersøgelse mener, at undervisning af deres døbte børn i, hvad kristendommen betyder, vil være overgreb. Dette må ikke blive til et argument for at opfordre til at man ikke lader sine børn døbe, medmindre man er klar til dette.

5.2 Tradition og fornyelse

Oplæg¹ ved Niels Henrik Arendt, biskop i Haderslev stift

Missionshistorien begynder i oplysningstiden. Dengang og siden blev missionsopgaven taget op af dedikerede enkeltpersoner, præster og mange lægfolk, og det gav nye dimensioner til den lutherske tanke om det almindelige præstedømme.

Det havde også omkostninger for kirken, som vi i dag arbejder på at overvinde:

- Fra-os-til-dem tanken
- Det blev en niche for særligt interesserede (ligesom opdagelsesrejser for forskningen)
- Tanken om ethvert døbt menneskes kristne vidnesbyrd fortonede sig, og
- Tanken om en aktiv menighed som kirkens subjekt blev svækket

Missionselskabernes blade, som kom til alle præstegårde, var i 70'erne domineret af selskabernes familietænkning og historier, båret af fra-os-til-dem modellen med appel til særligt interesserede kredse, men ikke til folkekirken som sådan. Dette billede af missionens selvforståelse var med til at skabe dagens negative opfattelse af mission. Hvis man som ung præst i 80'erne lod sig sende ud til opgaver for kirker i Syd, måtte man være forberedt på, at ældre kolleger kunne spørge ironisk, om man da skulle være ”missionær”. Hvortil man måske spagt ville svare, at man skulle ud som ”teologisk rådgiver”.

Endnu har man ikke helt har sluppet det gamle missionsparadigme, men partnerskabsmodellen har fået en fremtrædende plads. Nytænkningen er delvis fremtunget af, at globaliseringen har bragt os tættere på hinanden. Alle budskaber høres af alle, og medierne lader dem fremstå med samme ret, uden at der dog er kommet mere fællesskab ud af det. Men det har tvunget kirken til at tænke mission på en ny måde.

Kirken tog allerede for næsten 2000 år siden forskud på globaliseringen med sit budskab, der fra første begyndelse var for hele verden. Og det er et særkende ved kristendom, at den ikke hører til i en bestemt kulturel sammenhæng og ikke har en egen kultur, men udvikler sin kultur i sammenhæng med det sted, hvor den er. Derved er den blevet meget grænseoverskridende.

Kristen mission hænger sammen med kristendommens åbenhed og vidnesbyrd i det fælles offentlige rum, hvor den også lader sit budskab lyde også op imod tyranniske forestillinger, som måske ellers ville stå uimodsagte. Hvis kirken holder sit budskab inden for egne mure, lader vi samfundets og dets medlemmer i stikken. Alle har krav på at møde evangeliet. Hvis vi i folkekirken kunne overvinde vores noget valne omgang med kristendommens indflydelse på vort liv med hinanden, ville vi opleve det som naturligt at lade den være til stede i det offentlige rum.

Fremtiden tegnede ikke lys for folkekirkens måde at organisere missionstænkningen på, da fire missionselskaber i Folkekirkens Mission for to år siden opgav deres samarbejde for at kunne øge profileringen af deres egne aktiviteter. At det på denne baggrund lykkedes at gøre Folkekirkens Mission til en arbejdsgren af Det Mellemkirkelige Råd og dermed til en del af folkekirken, var både lykkeligt og overraskende. Alle: biskopper, missionselskaber og Mellemkirkeligt Råd tog positivt mod forslaget, og gennemførte det. Nu er det vigtigt, at Folkekirkens Mission ikke bliver en niche i arbejdet i Mellemkirkeligt Råd, men forstår vigtigheden af at involvere menighederne bredt.

¹ Som hørt og nedskrevet af JC og ABJ

Der er stiftsudvalg for mission i alle landets stifter, og i mange stifter også et net af provstikomitéer. I Haderslev stift har alle syv provstier egne komitéer, der bygger på samarbejdsaftaler mellem provstiets sogne. Det er med til at føre forståelsen af mission som et fælles ansvar langt ind i menighederne. Komitéerne vælger selv deres indsatsområder, som kan være meget forskellige, men alle valg synes styret af, at kirken ses som udadvendt og ikke må nøjes med at være selvbekræftende over for medlemmerne.

Ad Silkevejen, som fra før Kristi fødsel og langt op i middelalderen var den vigtigste rute fra Mellemøsten gennem Centralasien til Kina, bredte kristendommen sig tidligt til disse egne, hvor der opstod titusindvis af menigheder med egne kirker. De gik alle til grunde under presset fra andre religioner og kulturer i de første århundreder af det 2. årtusinde, og i dag findes ingen fysiske spor af disse kristne. På en rejse langs denne vej havde foredragsholderen dog set en gruppe mennesker i en helligdom for en lokal helgen udføre et rituelt måltid, der som en skygge af den kristne nadver var en vemodig mindelse om fortiden og et varsel om en mulig fremtid i et Vesteuropa, hvor man om nogle hundrede år måske også vil lade glemte kristne sakramenter spøge i de religiøse former, som til den tid kan have fortrængt kristendommen.

Sådan ønsker vi ikke, at det skal gå. Derfor har talen om mission fået en ny placering i folkekirken. Vi ønsker, at kristendommens fulde befriende og forvandlende kraft skal være kendt og virksom iblandt os, og at mennesker må leve i Jesu nærhed, så deres liv forandres helt fundamentalt til noget bedre. Men ingen kan vide, hvordan det kommer til at gå. Folk er åndeligt optaget i disse år, men ikke af kristendom. Kristendommen er her ikke for at give kirken succes, men kirken er her for kristendommens skyld. Det er således vigtigere, at folk tror på Jesu ord, end at de er medlemmer af eller kommer i kirken.

Hvorfor forsvandt kirken i Østen fuldstændigt? For det første pga. et enormt pres fra islam, mongolerne og magtbegærlige herskere, som mistænkte minoriteter for at alliere sig med deres fjender. Dernæst pga. tabet af et særligt sammenbindende sprog. Kirken skal gå ind i den lokale kultur for at vinde tillid, men må ikke blive usynlig for folk. Måske er det ved at være folkekirkens situation. Endelig fordi kirken fik nok i at betjene egne medlemmer og varetage sine traditioner, men neddrolede lærdom og teologisk refleksion.

Også hos os er kirken udsat for et ydre pres: udviklingen af fælles europæisk kultur og de mange dagsordener, som sættes af medierne, er en del af det. Vi er selv blevet for spage til at udfordre folk og kultur, men er tilfredse med at indrette os på den private plads, som vi har fået tildelt. Folk må selv vælge, - naturligvis må de det -, men hvad skal vi sige til dem, der fravælger kirken? Også vi er på vej mod lunkne kristne fællesskaber, og det opleves ikke som livsnødvendigt at tilhøre dem for at holde blodet rullende og hjertet varmt. Men det livsstyrkende fællesskab er nødvendigt for at bevare den kristne tro iblandt os.

Det er mødet med troværdige enkeltpersoner, der åbent vedstår og handler efter deres kristne tro, som er grunden til kirkens enorme vækst i dele af verden i disse år. Spørger man "Hvorfor er du blevet kristen?" vil svaret i de fleste tilfælde pege på mødet med en troværdig enkeltperson. Derfor må kirken bruge sine kræfter på at uddanne/dygtiggøre alle sine medlemmer til hver på sit sted at være ambassadører for det kristne fællesskab. Og kirken må blive meget mere klar på at udtrykke forventningen til sine medlemmer om, at de vil virke i denne rolle.

Langs den historiske Silkevej er der nu lagt lyslederkabler, og den digitale kontakt er tidens Silkevej for Vor Herres ambassadører. Ingen slipper for som kristen i dag at færdes ad denne. Også de sociale medier må tages i brug. Vi skal være troværdige vidner om, hvorfor kristendommen er så vigtig, at den fortsat skal spredes. Forandringen kommer af det bestandige følgeskab med den Gud, der er menneskelig i dette ords mest grundlæggende betydning: fordi han er kilden til al ægte menneskelighed.

Samtale og debat om emnet:

Om kristendommens integration i "mainstream" dansk kultur: Ina Rosens bog *"I'm a Believer, but I'll be Damned if I'm Religious"*, der bygger på kvalitative interviews med almindelige danskere, viser, at vi måske er i fare for at ende i en situation, hvor der i kulturen ikke bliver mange elementer tilbage af kristendommen. Der er fare for, at kristendommen i Danmark går i et med kulturen og dermed mister sin evne til at udfordre kulturen.

Om kristendommens frisættende og forvandlende kraft: Vor præstationskultur er med til at lemlæste store dele af befolkningen gennem stress og depression. Kristendommen må her være god for noget, fx ved at minde om, at det er ikke dine præstationer, som giver dig ret til en plads i verden.

Om at vedstå kristentroen og handle derefter: Enkeltpersoners troværdighed som kristne - og kirkens troværdighed - er afgørende for kristendommens fremtid. Desværre er diakoni, som har stor betydning for kirkens troværdighed, mange steder i kirken et underprioriteret område.

Om betydningen af folkekirkens rummelighed: Diversitet i kirken giver os mulighed for at blive gjort opmærksomme på nogle forventninger til kirken, som vi måske ellers ville være blinde overfor. Missionsbevægelser i folkekirken var et udtryk for kirkens diversitet, der udfordrede kirken til at fokusere på et område, som var underbelyst i kirken, nemlig kirkens udadvendthed. Diversitet og rummelighed i folkekirken er en værdi, men kan også hæmme folkekirkens evne til at fremstå enkelt og udfordrende i kulturen.

Om betydningen af ophævelsen af lukkeloven: At søndag ikke længere er fælles fridag (og helligdag udtrykker, at forbruget i dag er den fælles religion og at kristendommen er forvist til privatlivet. Vi må gå til frontalangreb på dyrkelse af mammon, vækst og marked, som til syvende og sidst ender med at forarme menneskelivet. Ellers kan det ende med, at kristendommen vandrer rundt som genfærd i overleverede traditioner.

Om mission blandt døbte: Det giver ikke mening at sige, at mission ikke må rette sig mod kirkens medlemmer. Alle har brug for at møde det befriende budskab, og man svigter, hvis man ikke giver dem muligheden for det.

Om retfærdiggørelse i dag: Den store åndelige interesse i dag går folkekirken forbi, fordi mange tror, at der ikke er noget at hente i folkekirken af åndelig art. De ser intet link mellem det, der siges i kirken, og deres egen stressede hverdag. Vi er endt i en retfærdiggørelseskultur, hvor det er vore præstationer, der berettiger os til at være her. På reformationstiden var det kirken, som krævede bestemte præstationer. I dag er det arbejdspladsen, omverdenen, eller egne ambitioner. Det er ødelæggende krav, der giver et pres, som man har brug for at blive befriet for, og her må vi i kirken lære at tale erfaringsnært og præcist ind i den situation, folk lever i.

6. Hovedindtryk fra konferencen

6.1 Hovedindtryk fra konferencen (1). Af Kristen Skriver Frandsen.

Jeg har på konferencen noteret mig

- at vi vil gerne mission, men at ordet måske overvejende for tiden (over for +30-generationerne) kun bør bruges i fagterminologien, og at vi finder andre ord for de forskellige former for praksis som mission udmøntes i.

- at det vigtigste p.t. er "indre" mission – altså i vores eget folk og i et vist omfang overfor kirkens egne medlemmer

- at mission alle vegne fra og alle vegne hen er noget man kan tage med sig og lade være til inspiration – både mission fra marginalerne (globalt, socialt og i kultur og samfund) og fra kirkesamfund andre steder i verden (Kirken i Syd).

- at ordet mission teologisk med det seneste Mission Statement fra Kirkernes Verdensråd kan tænkes meget bredt. At hedningen/samaritaneren arbejder med på Guds Mission, som er den virksomhed, som (gen)skaber liv. Her på grundtvigkulturens højsborg Liselund vil jeg minde om Grundtvigs forestilling om hvordan den troende og "naturalister af ånd" kunne arbejde på samme sag, selv om de var uenige om mennesket selv kunne reparere på syndefaldet eller Guds forsonergerning måtte til.

- at vi ikke nåede noget der lignede konsensus om at erstatte ordet mission med ét andet – men måske om i det daglige at lade flere begreber tegne sagen: troværdigt og autentisk vidnesbyrd, transmission, som lader sagen komme direkte igennem, formidling, healing, videregivelse af kristendommen, og det som i mine øren – men deres øregange blev også formet tilbage i 1970'erne – lød som et indlysende begreb: Kommunikation, som betyder meddele / dele med, være i fællesskab om. Selv bragte jeg undervejs "at sogne" på bane. Det er blevet et stilstandsbebegreb, undertiden brugt idylliserende om folkets søgen til kirke. Oprindeligt betegner sogn et fangstredskab – og at sogne kunne igen komme til dynamisk at betegne en udadrettet aktivitet.

6.2 Hovedindtryk fra konferencen (2). Af Mogens S. Mogensen.

Jeg har samlet mine indtryk under to overskrifter, nemlig den missionsforståelse, som vi drøftede, og den sprogliggørelse af missionsforståelsen, som kan fremme formidlingen af mission bredt ud i folkekirken.

A. Missionsforståelse

1. Missionens teologi

- Treenighed og sendelse
Mission udspringer af Faderen, der sender Sønnen, af Helligåndens sendelse til verden, som kirken inddrages i. Det er ånden, der skaber kirke. Det er Åndens mission – ikke vores. Guds mission foregår dybest set uden for vor kontrol.
- Treenighed og relationalitet
Mission udspringer af fællesskabet mellem Fader, Søn og Helligånden, og kirkens og hele verdens inddragelse i disse relationer.

2. Missionsforståelser eller definitioner

- Tjeneste for andre mennesker
At bidrage til at mennesker bliver sat fri til at være menneske
- Vidnesbyrd
At vidne om Jesus Kristus gennem vort liv, vore handlinger og vore ord. Kort sagt, mission er at vidne om Jesus Kristus på en troværdig måde. Det handler om samtale. Vi må lære at tale jævnt og erfaringsnært om vor tro.
- Præsentere og repræsentere
At præsentere og repræsentere kristendommen over for mennesker. Det indebærer en holistisk forståelse af mission.
- At gøre Kristus kendt og troet og efterfulgt, så vidt det står til os.
Vor opgave er at være med til at gøre mennesker til Jesu disciple.
- Kirkens offentlighedsarbejde.
Det handler om kristendommens udadvendthed.

3. Missionens ytringsformer

- Mission handler ikke kun om menneskers omvendelse; mission har mange dimensioner og ytringsformer som fx forkyndelse, kirkedannelse, undervisning, kapacitetsopbygning, udvikling, nødhjælp, helbredelse, fortalervirksomhed og dialog.

4. Missionens aktører

- Helligånden og kirken/kristne/missionærer og "hedningene".
- Det er ikke kun kirken/kristne/missionærer, som spiller en afgørende rolle i mission. Mission er først og fremmest Guds mission, og Gud kan inddrage, hvem han vil i sin mission.
- Marginaliserede og migranter
I dag foregår mission ofte fra marginen eller periferien.
- Fuldtidsmissionærer/evangelister.
Der er stadig en vigtig rolle for fuldtidsmissionærer og evangelister – også i Danmark.
- Det almene præstedømme
Mission er ikke kun for eksperter, men for alle. Derfor: "Tal nu ikke for meget om mission, bare gør det." Det handler om mission, hvor vi står og går.
- Missionens tyngdepunkt
Missionens tyngdepunkt har for længst forskubbet sig fra os i Vesten mod syd. Vestens mission er sekundær i forhold til tredje verdens mission. 90 pct. af alle missionærer er sendt fra syd til syd. Verdensmissionen er ikke længere i den vestlige kristenheds hænder.

5. Missionsfelter

- Både lokalt og globalt
Der er en erkendelse af, at mission ikke kun er noget missionselskaber foretager sig i Afrika og Asien, men at kirken overalt i hele verden må være i mission. I dag er vi alle optaget af mission, også grundtvigianere og tidehverv.
- Både offline og online
Hvis noget ikke eksisterer på nettet, så eksisterer det ikke. Det fælles er i dag i medierne. Derfor må

mission finde sted også i medierne.

6. Missionens praksis

- Mission må både være spontant/som dimension og intentionel, også i Danmark.
- Det er det personlige møde, mødet med troværdige mennesker, der gør mennesker kristne og bevarer dem som kristne.
- I mission må vi tage menneskers livsspørgsmål og deres konkrete livssituationer som udgangspunkt. Hvis kristendommen ikke virker, så går det ikke. Præster bør kunne gøre rede for, hvad kristendommen er godt for? Forkyndelsen af evangeliet skal hele tiden svare til en livssituation, opleves som sandhed i livssituationen. Derfor må vi begynde med at analysere livssituationen og så lade vidnesbyrdet vokse ud derfra.

7. Missionens autencitet

Missionens autencitet afhænger af:

- at vi taler om det, som vort hjerte er fuldt af. Vi har noget på hjerte, som må råbes ud.
- at missionen sker i sårbarhed og ydmyghed, og at vi ikke taler ud af magtposition, fx
 - mission som det at lytte
 - mission som det at være gæst
 - mission fra marginen, periferien
- at mission sker i gensidighed. Alle har noget at lære, og alle har noget at bidrage med. Spørgsmålet er, hvordan de gamle missionselskaber kan være facilitatorer for denne gensidige forståelse af mission? Vi må også være med i verdensmissionen for vor egen skyld, for at få inspiration og motivation til at være kirke i mission her hos os.

B. Sprogliggørelse af missionsforståelsen

1. Mission og Ny Testamente

Ny Testamente var ikke begrebsdannende, ligesom Grundtvig ikke var begrebsdannende. Ordet mission optræder ikke i Bibelen. Her er der andre ord som fx apostolat, diakoni, evangelisere-

2. Missionsbegrebets historie

Fra 1700 og fremefter blev begrebet mission koblet til kolonialiseringen og den moderne missionsbevægelses udsendelse af missionærer fra "den kristne verden" til "den hedenske verden" ("missionsmarken").

3. Missionsbegrebet i dag – negativt forstået

Hvordan forstår mennesker mission i dag? Mission bliver i manges bevidsthed i dag knyttet til

- Indre Mission
- Kolonitiden
- Indoktrinering, overgreb, at "missionere", at ville omvende andre.

Spørgsmålet er, om vi kan afkoble disse konnotationer fra ordet mission?

4. Missionsbegrebet i dag – positivt forstået

Når man i dag bruger ordet mission, er det ofte i flg. sammenhænge:

- Militær mission
- Diplomatisk mission
- Mission statement – management

Spørgsmålet er, om vi ønsker at bruge ordet mission, hvis det i folks bevidsthed har disse konnotationer?

5. Sprog og virkelighed

Sprogbrug kan i sig selv ikke ændre virkeligheden, men sprog kan stille sig i vejen for en relevant forståelse af mission. Vi har stadig brug for et begreb om mission, for at kunne gribe det. Det vi ikke har et begreb for har vi ikke begreb om.

6. Mission og folkekirke

Mission har vundet fodfæste i folkekirken, ud fra en erkendelse af, at uden mission, kan kirken forsvinde fra vor kultur og vort samfund. Vi må finde ord, som kan bruges til at få folkekirkens menigheder i tale. Vi må finde ord, som ganske almindelige mennesker vil tage i deres mund, og som kan være med til at minde dem på en positiv måde om det som vi har kaldt mission.

7. Alternative ord for begrebet "mission"

Mission vil fortsat kunne bruges som en fagterm i en faglig kontekst, men spørgsmålet er, om der er brug for, at vi finder et ny ord for det, vi i dag kalder mission.

Der er fortilfælde for, at ord er blevet opfundet eller identificeret og gennem brug er blevet fyldt med mening og er blevet meget brugbare, fx bil og kulturkristendom.

Ordet må svare til vor forståelse

- Ikke transitivt verbum men intransitivt – ikke et dem og os, ikke manipulation, understrege at det egentlige subjekt ikke er os men den treenige Gud
- Refleksivt verbum – gensidighed og ligeværdighed

Måske er der brug for flere forskellige ord.

Måske er der brug for en "arkitektkonkurrence" for at få nogle brugbare ord frem.